

Rekordvarmt. Kartet viser gjennomsnittstemperaturen på kloden i januar - august 2015. De røde feltene er områder hvor temperaturen ligger over det normale og hvor det mørkerøde er rekordvarmt. Det blå feltet er områder under det normale, og mørkeblått er rekordkaldt. Foto: National Oceanic and Atmospheric Administration

Hele kloden opplever sitt varmeste år noensinne. Med ett unntak. Et område i Atlanterhavet sørvest for Grønland er rekordkaldt. Utviklingen kan påvirke Golfstrømmen.

Kald «flekk» i Atlanterhavet bekymrer forskerne

»Atlanterhavet Klima

Det rekordkalde havområdet, som dekker rundt 500 000 kvadratkilometer og befinner seg sørvest for Grønland og sør for Island, bekymrer klimaforskerne.

De første tegnene på at noe var i ferd med å skje med temperaturen i dette havområdet dukket opp i fjor. I år er tegnene blitt langt sterkere.

På et nærmest helrødt kart som viser at kloden er rekordvarm, skiller den kalde «flekken» i Atlanterhavet seg meget

tydelig ut.

- Det kan ikke utelukkes at det som skjer nå er det første tegnet på en varig svekkelse av Golfstrømmen, sier forsker Tore Furevik ved Bjerknessenteret ved Universitetet i Bergen.

Golfstrømmen spiller en viktig rolle i oppvarmingen av atmosfæren over Norge og det nordvestlige Europa. Andre steder på kloden på samme breddegrad har en gjennomsnittstemperatur som er mellom fem og ti grader lavere.

Klimamodeller: Golfstrømmen svekkes innen 2100

Furevik peker på at de fleste klimamodellene slår fast at Golf-

strømmen, som følge av global oppvarming, vil bli svekket i løpet av de neste tiårene frem mot 2100.

- Det vi ikke kan vite noe eksakt om, er om det rekordkalde området vi ser i Atlanterhavet bare er et resultat av en midlertidig kortvarig endring eller om det er innledningen på den varslede svekkelsen.

Kanskje er dette en «signatur» om svekkelsen som varsler at nå begynner utviklingen som klimamodellene viser? For å vite noe sikkert må vi følge utviklingen over et mye lengre tidsrom. Det er ikke tilstrekkelig med rekordkaldt havvann i mellom ett og to år for å fastslå at svekkelsen

av Golfstrømmen er begynt, sier Furevik.

- Hva skyldes den kraftige nedkjølingen av havvannet?

- Det finnes to sannsynlige forklaringer. Det kan skyldes tilførsel av unormalt kaldt havvann, trolig ferskvann fra smelting av Grønlandsisen, eller årsaken kan være et meget kraftig varmetap til atmosfæren som kjøler ned havvannet. Trolig er det en kombinasjon av begge, sier Furevik.

Det varme vannet i Golfstrømmen som kommer søfra er lett og blir liggende på havoverflaten. Når vannet blir avkjølt og blandes med havvann som er saltet, blir det tyngre og synker lenger ned i havdypet.

Kalde nordvestvinder kjøler ned havet

Furevik mener det kraftige varmetapet til atmosfæren i de nordlige delene av Atlanterhavet kan skyldes langvarige perioder med kalde nordvestlige vinder i siste halvdel av 2014 og første halvår i år. - Dette har utvilsomt bidratt til å senke temperaturen i havet, sier Furevik.

I Nord-Atlanteren var fjorårets vinter en til to grader under normalen, den kaldeste som er registrert.

Deler av Nord-Amerika og områdene vest for Grønland opplevde en svært kald vinter, mens det motsatt var en meget mild vinter i Norge.

- En annen utvikling som utvilsomt påvirker de nordlige delene av Atlanterhavet er et varm-

ere klima i Arktis. Når gjennomsnittstemperaturen stiger, fører det til økt smelting av havis og av innlandsisen på Grønland.

At det blir stadig mindre havis i Arktis påvirker klimaet. En effekt kan være en svekket jetstrøm, noe som fører til at oftere «buktninger» av jetstrømmen som strekker seg lenger sør enn vanlig, og at det også oppstår vær-situasjoner med en «fastlåst» og langvarig ensidig vær-type, for eksempel veldig kaldt og veldig tørt vær eller unormalt mildt og vått, sier Furevik.

Målinger: Golfstrømmen ikke svekket

Selv om målinger viser rekordkaldt havvann midt i Nord-Atlanteren, finnes det ingen tegn som tyder på at Golfstrømmen er blitt svekket.

- Verken målinger i Atlanterhavet utenfor Florida eller lenger nord langs den amerikanske østkysten viser noen unormale resultater, sier Furevik.

Det klimaforskerne frykter aller mest, er at det som skjer nord i Atlanterhavet og i Arktis kan være et klimatisk vippepunkt. Det betyr at en endring i klimaet skjer raskt og ikke lar seg stanse.

- Studier av fortidens klima viser at klimaendringer kan skje svært raskt. Under den siste istiden falt gjennomsnittstemperaturen med rundt ti grader på bare noen tiår, sier Bergensforskeren.

TORSTEN HANSEN 95198 659
torsten.hanssen@adresseavisen.no

Joachim Jerner

Jeg jobber hos megleren med landets mest fornøyde kunder

I 5 år på rad har Aktiv Eiendomsmegling hatt landets mest fornøyde kunder

Vi megler frem dine verdier

Få en uforpliktende verdivurdering ring tlf. 480 20 999

aktiv.

I følge norsk kundebarometer har vi de mest fornøyde kundene i landet.* Les mer på aktiv.no